

رونمایی از بودجه سال ۱۴۰۵ در بهارستان

زمان اصلاحات سخت رسیده است؟

اهمیت دادن به این موضوع است که منابع موجود در بهترین حالت صرف بهبود زندگی مردم شود.

در این نامه خطاب به رئیس‌جمهور تاکید شده بود: جناب‌عالی بارها بر ضرورت بودجه عملیاتی، حذف ردیف‌های فاقد کارایی و صرفه‌جویی در هزینه‌هایی که مابه‌ازایی برای مردم ندارند تاکید کرده‌اید. اکنون زمان آن است که این رویکرد عملی شده و نتایج آن در عمل دیده شود.

همان‌گونه که بخشی از مردم در این شرایط دشوار ناچارند سهم بیشتری از هزینه را بپردازند، دولت نیز باید شجاعت نشان دهد و ردیف‌های پرهزینه، کم‌اثر و فاقد بازده اجتماعی را کاهش داده یا حذف کند. اصلاح قیمت بنزین و سایر حامل‌های انرژی، اگر قرار است به عدالت منجر شود، باید با اصلاح هم‌زمان سمت هزینه‌های بودجه حکمرانی همراه باشد. مردم باید ببینند: کدام هزینه‌ها کاهش یافته، کدام ردیف‌ها حذف شده‌اند و درآمدهای جدید چگونه به‌نفع کالاهای عمومی مانند آموزش، بهداشت و درمان، حمل‌ونقل عمومی و سایر موارد مشابه، هزینه می‌شوند. اگر بخشی از این منابع برای کاهش کسری بودجه مصرف شود، کاملاً‌قابل درک است؛ اما

در کنار آن لازم است، حذف هزینه‌های زائد و غیرمولد نیز شفاف‌سازی و اجرا شود. مردم حق دارند بدانند دولت در کنار افزایش درآمد، کدام بارهای بی‌فایده را از دوششان برداشته است. این «فقط» یک مطالبه اقتصادی نیست؛ بلکه مطالبه‌ای اخلاقی و ملی نیز هست.

رئیس‌جمهوری نیز خود بر این نکته بارها تاکید کرده‌است که «دستگاه‌های بی‌خاصیت» بودجه می‌گیرند ولی کاری انجام نمی‌دهند. حال باید دید قرار است این اصلاح که از نظر بسیاری از کارشناسان اقدامی سخت و حتی احتمالاً تنش‌زاست در بودجه‌ی سال آینده کلید خورده است یا خیر؟

سال سختی در پیش است

رئیس کمیسون برنامه و بودجه مجلس اظهار کرد: براساس شنیده‌ها، دولت رشد کمی را در بودجه سال آینده پیش‌بینی کرده است. تلاش دولت این است که اعداد بودجه را به واقعیت نزدیک‌تر کند.غلامرضا تاجگردون، رئیس کمیسون تلفیق بودجه با بیان اینکه مقروضات بودجه‌ای نقش بسیار مهمی در سرنوشت اقتصاد و بودجه دارد، گفت: وجود نوسانات مختلف در اقتصاد، بودجه‌سال جاری را با کسری‌های مواجه کرد.

وی همچنین گفت: بر اساس شنیده‌ها،

دولت رشد کمی به بودجه سال آینده داده و تلاش کرده اعداد بودجه را به واقعیت نزدیک‌تر کند. البته باید ببینیم رعایت موضوع در چه مواردی انعکاس داشته است. تاجگردون با بیان اینکه انتظام بودجه امر مهمی در تدوین بودجه است، افزود: بودجه باید دارای یک نظم موثر و فاقد کسری باشد تا ساختار اقتصادی کشور دچار لطمه نشود لذا باید بودجه سال ۱۴۰۵ به طور جدی مسائل معیشتی مردم را مورد توجه قرار دهد.

وی تاکید کرد: نباید مردم در قبال بودجه سال آینده، تحت تاثیر فشارهای قیمتی و هزینه‌ای قرار گیرند و باید فشارها به حداقل برسد. ما در مجلس با همین نگاه وارد بحث بودجه خواهیم شد. رئیس کمیسون برنامه و بودجه در عین حال گفت: اگرچه بودجه سختی را در پیش داریم اما تلاش مجلس این است که در فرآیند بررسی، گزینه‌ای انتخاب شود که بیشترین تناسب را با شرایط اقتصاد کشور داشته باشد.

هر چه هست باید دید آیا بودجه‌ی سال آینده در بردارنده اعدادی است که به نارضایتی مجلسی‌ها منتهی می شود یا نارضایتی مردمی که باید خود را همیای شرایط اقتصادی سخت‌تری کنند.

رئیس‌جمهوری نیز خود بر

این نکته بارها تاکید کرده

است که «دستگاه‌های

بی‌خاصیت» بودجه

می‌گیرند ولی کاری انجام

نمی‌دهند. حال باید دید

قرار است این اصلاح که از

نظر بسیاری از کارشناسان

اقدامی سخت و حتی

احتمالاً تنش‌زاست در

بودجه‌ی سال آینده کلید

خورده است یا خیر

سخن نخست

چرا فناوری هنوز در قوانین ایران به رسمیت شناخته نشده است؟

ادامه از صفحه یک

قوانین و آیین‌نامه‌هایی که طی سال‌های اخیر با نیت حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان تدوین شده‌اند، از جمله آیین‌نامه‌های اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و قانون جهش تولید دانش‌بنیان، متأسفانه از یک غفلت راهبردی رنج می‌برند: عدم تفکیک میان «نوآوری» و «دانش فنی» و ناتوانی در شناسایی ارزش فناوری به‌عنوان دارایی مستقل.

در نتیجه، فعالان و صاحبان فناوری – کسانی که سال‌ها برای توسعه دانش فنی، الگوریتم، فرآیند یا روش خاصی زحمت کشیده‌اند – برای برخورداری از مزایای قانونی مجبور می‌شوند فناوری خود را در قالب یک محصول نهایی یا نوآوری ملموس عرضه کنند؛ گویی تا زمانی که پیچ و مهره‌ای در قالب یک محصول بسته نشود، دانش فنی ارزش اقتصادی ندارد!

این رویکرد نادرست، که متأسفانه در سیاست‌های رسمی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان نیز استمرار یافته، موجب شده است که بازرگانی فناوری و تجارت دانش فنی در کشور عملاً نامتعارف و غیرقابل انجام باشد. زیرا فناوری به‌عنوان دارایی، قابل ارزش‌گذاری و مبادله تلقی نمی‌شود؛ بلکه تنها به‌عنوان بخشی از تولید یا محصول نهایی شناخته می‌شود.

نتیجه آنکه بسیاری از فناوران، پژوهشگران و شرکت‌های فنی که در مرحله توسعه دانش فنی و فناوری‌های میانی هستند، ناچارند برای دریافت تسهیلات یا شناسایی دانش‌بنیان، خود را به‌طور مصنوعی به سطح ۹ TRII برسانند و محصولی نمایشی معرفی کنند تا از گردونه حمایت‌ها حذف نشوند. این یعنی سیاست‌گذاری به‌جای آنکه رشدفناوری را تسهیل کند، آن را به اجبار تجاری‌سازی زودهنگام سوق می‌دهد. این خطای راهبردی، نه‌تنها موجب اتلاف منابع مالی و انسانی شده، بلکه به شکل عمیق‌تری باعث بی‌اعتبار شدن مفهوم واقعی «فناوری» در اقتصاد کشور گردیده است. در حالی که در بسیاری از کشورها، دانش فنی و فناوری (حتی بدون تبدیل به محصول) به عنوان دارایی نامشهود قابل ثبت، ارزش‌گذاری، انتقال و معامله است، در ایران هنوز فناور باید ثابت کند که محصولی ساخته از فناوری‌اش را «واقعی» بدانند!

اکنون زمان آن رسیده است که معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و دیگر نهادهای مرتبط، با نگاهی اصلاحی و واقع‌بینانه، بازنگری جدی در تعریف و شناسایی موجودیت «فناوری» در نظام حقوقی و حمایتی کشور انجام دهند. در غیر این صورت، اقتصاد دانش‌بنیان ما همچنان در سطح تجاری‌سازی‌های سطحی و صوری باقی خواهد ماند، و صاحبان دانش فنی واقعی، قربانی بروکراسی‌هایی خواهند بود که نه ارزش دانش را می‌فهمند و نه مسیر درست توسعه فناوری را می‌شناسند.

اخبار

معاون رئیس‌جمهور:دولت مردم را رها نکرده است

تورم نتیجه ساختار اقتصادی و ناترازی بانک‌ها

معاون اجرایی رئیس‌جمهور، با تاکید بر اینکه برخلاف برخی برداشتها و ادعاهای نادرست، دولت مردم را رها نکرده است، گفت: نرخ تورم فعلی حدود ۴۱ درصد است. در حالی‌که قیمت‌ها نتیجه ناترازی بانک‌ها و کسری بودجه است، نه عملکرد یک دولت خاص.

به گزارش ایرنا، محمدجعفر قائم‌مپناه دوشنبه شب در یک گفت‌وگوی تلویزیونی در پاسخ به سوال عجیب خبرنگار که آیا دولت مردم را رها کرده است، گفت: ابتدا باید تاکید کنم که این برداشت صحیح نیست. ممکن است چنین ذهنیتی مطرح شود، اما واقعیت‌های آماری چیز دیگری را نشان می‌دهد. قائم‌پناه افزود: زمانی که دولت کار خود را تحویل گرفت، نرخ تورم بیش از ۴۵ درصد و نزدیک به ۵۰ درصد بود. در پایان سال گذشته و پیش از وقوع جنگ، تورم به حدود ۳۲.۵ درصد کاهش یافت و در حال حاضر نیز نرخ تورم حدود ۴۱ درصد است. معاون اجرایی رئیس‌جمهور با توضیح مفهوم تورم،افزود: تورم به معنای افزایش سطح عمومی قیمت‌هاست و بر اساس یک سبد کالای استاندارد شامل حدود ۳۱۰ تا ۳۴۰ قلم کالا و خدمات از جمله خوراک، پوشاک، مسکن، بهداشت و درمان و سایر خدمات محاسبه می‌شود که هرکدام وزن مشخصی در محاسبه دارند. قائم‌پناه ادامه داد: هرگاه نظام عرضه و تقاضا دچار اختلال شود، یعنی عرضه کاهش یابد یا تقاضا بیش از توان عرضه افزایش پیدا کند، تورم ایجاد می‌شود. این موضوع یک بیماری مزمن در اقتصاد کشور است. وی با اشاره به اظهارات رئیس‌جمهور درخصوص عوامل تورم در کشور، تصریح کرد: وقتی گفته می‌شود عامل اصلی تورم دولت است، منظور این نیست که یک دولت خاص تورم ایجاد کرده، بلکه ساختار اقتصادی کشور طی سال‌ها با پدیده رشد بالای نقدینگی مواجه بوده است. اقتصاددانان معتقدند حدود دو سوم تورم ناشی از ناترازی بانک‌ها و یک سوم آن ناشی از کسری بودجه است. قائم‌پناه در توضیح ناترازی بانکی گفت: ناترازی بانک‌ها به این معاست که بانک‌ها تسهیلات را با نرخ‌های بهره بالا، مثلاً ۳۴ درصد، به متقاضیان پرداخت می‌کنند، در حالی‌که سود پرداختی به سپرده‌های مردم حدود ۲۰ درصد است. این ساختار خود به تشدید رشد نقدینگی و در نهایت افزایش تورم منجر می‌شود.

معاون اجرایی رئیس‌جمهور درخصوص انحلال بانک آینده و بی‌انضباطی های مالی برخی بانک ها گفت: به جای سرمایه تولید، وام‌ها را به چه کسانی دادند؟ رفتند مجتمع تجاری ایران‌مال ساختند. و این بیماری در دولت‌های مختلف وجود داشته است. حالا قرار است در دولت آقای پزشکيان با این وضعیت برخورد شود. وی افزود: متأسفانه امروز همه مشکلات به نقطه لبریز شدن رسیده است. چه در حوزه انرژی و چه در نظام بانکی. ناترازی‌ها به انتهای خود رسیده است. کاری که درمورد بانک آینده انجام شد، با کمک سران قوا و پیگیری بانک مرکزی بود. قائم‌پناه تصریح کرد: آخرین مرحله برخورد، انحلال بانک است. بانک‌ها باید خودشان را اصلاح می‌کنند، اما وقتی این کار انجام نشد، منحل شدند. الان هم بانک‌های دیگری اخطار گرفته‌اند. علاوه بر این، موسسه مالی ملل نیز از جمله واحدهایی بود که عمل‌عامل پمپاژ نقدینگی در داخل کشور بود. وی ادامه داد: همین اقدامات اخیر باعث شد برخی از مسئولان از جمله رئیس کل بانک مرکزی که تصمیم برخورد با این بانک ها را گرفتند، مورد حمله قرار بگیرند. قائم‌پناه با اشاره به روند گفتی گفت: در حال حاضر وارد مرحله انضباط مالی بانک‌ها شده‌ایم. دولت به‌صورت مکرر به بانک‌ها اخطار می‌دهد که جلوی رشد و پمپاژ نقدینگی را بگیرند. چون عامل اصلی تورم همین موضوع است. تا حد زیادی توانسته‌ایم این انضباط مالی را شکل بدهیم، اما این کار یک‌روزه نیست و نمی‌شود انتظار داشت همه‌چیز فوراً حل شود. قائم‌پناه در پاسخ به این سوال که در دولت قبل گاز صنایع و مردم قطع نشد، گفت: شما خبر ندارید. قطعاً قطع می‌شد. اشکال دولت آقای پزشکيان این است که همه چیز را شفاف به مردم می‌گوید و چیزی را از مردم پنهان نمی‌کند. مردم هم دارند می‌بینند. اگر کسی این را انکار می‌کند، با واقعیت‌ها فاصله دارد. وی خطاب به خبرنگار سوال کننده، افزود: می‌خواهید بگویید در دولتی که ما تحویل گرفتیم به تورم داشت و نه قطع برق و گاز وجود داشت که این‌ها واقعیت ندارد. تورم ۵۰ درصدی‌ام می‌خواهید فراموش کنید. قائم‌پناه با اشاره به اقدامات دولت در حوزه ناترازی انرژی تصریح کرد: وقتی می‌گوییم کارخانه باید کار کند، یعنی باید برای ناترازی انرژی راحل داشته باشیم. یکی از این راحل‌ها توسعه تولید برق بوده است. در حوزه انرژی خورشیدی، زمانی که دولت را تحویل گرفتیم ظرفیت حدود ۱۲۰۰ مگاوات بود، اما ظرف یک سال این عدد به ۳۵۰۰ مگاوات رسیده است. وی ادامه داد: علاوه بر این، انرژی خورشیدی حدود ۳۵۰۰ مگاوات برق حرارتی هم تولید شده و در مجموع نزدیک به ۷ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور اضافه شده است.

قائم‌پناه درباره ارتباط این اقدامات با معیشت مردم گفت: این موضوع به صورت مستقیم به معیشت مردم مربوط است. وقتی صنایع کار کنند، تولید بالا می‌رود، کارگر بیکار نمی‌شود و پتروشیمی خوراک خود را دارد.

حاجی‌بابایی:

برای ما سوال است چرا پس از استیضاح که وزیر بعدی می‌آید وضعیت بدتر می‌شود؟

نایب‌رئیس مجلس می‌گوید برای ما سوال است که چطور یک وزیر را استیضاح می‌کنیم و وزیر بعدی که می‌آید وضعیت بدتر می‌شود؟، لذا باید برنامه را درست کرد.

باشگاه خبرنگاران جوان؛ حمیدرضا حاجی‌بابایی نایب‌رئیس دوم مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خبرنگار باشگاه خبرنگاران جوان در پاسخ به این سوال مبنی براینکه ما شاهد بودیم که یک بار وزیر اقتصاد استیضاح شد، اما باز هم بازار ارز و طلا ساماندهی نشد و اکنون شاهد هستیم که دوباره قیمت‌ها سر به فلک کشیده است. مجلس در این زمینه چه اقداماتی می‌تواند انجام دهد؟، گفت: فردی ایراد می‌گرفت که معلمی که سر کلاس می‌رفت مریض شد و دانش‌آموزان خوشحال شدند و می‌گویند امروز استراحت می‌کنیم. روز دوم، سوم معلمی آمد و به دانش‌آموز گفت اشتباه می‌کنید که می‌گویید معلم مریض شود و ما کلاس نداشته باشیم؛ بروید دعا کنید «الف» و «ب» مریض شوند و بمیرند؛ منظور چیست؟، منظور این است که ما باید به سراغ برنامه‌ها و ریشه‌های تورم برویم و آن‌ها را بررسی کنیم.

عضو کمیسون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس اظهار کرد: حالا یک فردی را عوض کردیم و فرد دیگری آمد؛ این حق مجلس است، انجام هم داده و باز هم ممکن است انجام دهد، اما اینکه ما چه برنامه‌ای داریم که دولت این مشکل را حل کند باید بروی این موضوع کار کنیم. نماینده مردم همدان و فامنین در مجلس بیان کرد: وقتی برنامه درست شد، بسیاری از مشکلات حل می‌شود. اگر در آن زمان هم به این جمع‌بندی رسیدیم که فردی نمی‌تواند، باید جای خود را عوض کند. برای ما هم سوال است که چطور یک وزیر را استیضاح می‌کنیم و وزیر بعدی که می‌آید وضعیت بدتر می‌شود؟؛ این خود یک سؤال است و از ابهاماتی است که نشان می‌دهد باید برنامه را درست کرد، نه اینکه بروی افراد تمرکز بیشتری داشته باشیم.

حاجی‌بابایی در پاسخ به سوالی مبنی براینکه افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارکنان با تورم هم‌خوانی دارد؟، گفت: اصلاًچه کسی گفته افزایش حقوق ۲۰ درصد است، چون تا الان چیزی مصوب نشده و دولت پیشنهادی به مجلس نیاورده و هیچ‌کس تصمیمی نگرفته که چند درصد باشد. دولت زمانی که بودجه خود را به مجلس ارائه دهد، ما باید ببینیم چند درصد است تا بنشینیم درباره آن فکر کنیم.

